

Dosarul nr. 3ra-194/22
2-20116668-01-3ra-18022022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: M.Gandrabur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: VI.Clima, E.Palanciuc, A.Minciuna)

Î N C H E I E R E

25 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Arcadie Babără,
în cauza de contencios administrativ, la acțiunea în contestare depusă de
Arcadie Babără împotriva Primăriei municipiului Chișinău și a Direcției Generale
Arhitectură Urbanism și Relații Funciare cu privire la anularea actului administrativ
individual defavorabil,
împotriva deciziei din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost admis apelul depus de Primăria municipiului Chișinău, a fost casată hotărârea
din 16 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a fost pronunțată o
hotărâre nouă, de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La data de 21 septembrie 2020 Arcadie Babără a depus cerere de chemare în
judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Primăriei municipiului
Chișinău și a Direcției Generale Arhitectură Urbanism și Relații Funciare cu privire
la anularea actului administrativ individual defavorabil.

În motivarea acestei acțiuni, Arcadie Babără a indicat că a depus în adresa
Primăriei municipiului Chișinău cerere privind eliberarea certificatului de urbanism
pentru reconstrucția acoperișului casei de locuit individuale cu nr. cadastral xxxx
situate în mun. xxxx, str. xxxx, însă prin răspunsul din 17 iulie 2020, Direcția
Generală Arhitectură Urbanism și Relații Funciare i-a comunicat că cererea a fost
suspendată până la prezentarea raportului de expertiză tehnică, precum și a
acordurilor vecinilor din curtea comună și a celor din curțile învecinate.

Exprimându-și dezacordul cu refuzul administrației publice locale de a-i elibera
certificatul de urbanism pentru reconstrucția acoperișului casei de locuit individuale,
la data de 6 august 2020 reclamantul a înaintat în adresa pârâților cerere prealabilă,
solicitând încetarea acțiunii ilegale și a tergiversării procedurii de eliberare a
certificatului de urbanism pentru reconstrucția acoperișului, însă prin răspunsul nr.

R-21/4935 din 17 august 2020, Primăria municipiului Chișinău i-a comunicat despre lipsa întrunirii condițiilor pentru eliberarea certificatului vizat, în acest sens fiind solicitat raportul de expertiză tehnică la reconstruirea imobilului, elaborat de experți tehnici atestați.

Având în vedere că lucrările la acoperișul casei individuale ce urmau a fi efectuate de reclamant sunt lucrări care nu modifică structura de rezistență, aspectul exterior, precum și caracteristicile inițiale ale construcțiilor și ale instalațiilor aferente, lucrări care se încadrează în prevederile art. 14 din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție și pentru care nu sunt obligatorii certificate de urbanism pentru proiectare și autorizații de construire, solicitarea prezentării raportului de expertiză tehnică în vederea reconstrucției acoperișului este ilegală și neîntemeiată, or, prin cerere nu a fost solicitată construcția mansardei, ci doar reconstrucția acoperișului casei individuale, care după cum s-a constatat nu necesită expertiză tehnică și nici certificat de urbanism.

Cu atât mai mult că în procesul reconstrucției acoperișului, nu vor fi afectate nici interesele a unui coproprietar de imobil sau apartament din curtea comună sau din vecinătate.

Din aceste considerente, Arcadie Babără a depus prezenta acțiune în contencios administrativ, solicitând în urma concretizării acțiunii din 2 martie 2021, anularea răspunsului nr. S-21/692 AP din 17 iulie 2020 a Direcției Generale Arhitectură Urbanism și Relații Funciare și a deciziei pe marginea cererii prealabile nr. R-21/4935 din 17 august 2020 a Primăriei municipiului Chișinău.

Prin hotărârea din 16 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea în contencios administrativ depusă de Arcadie Babără a fost admisă, fiind anulat actul administrativ individual defavorabil materializat în răspunsul nr. S-21/692 AP din 17 iulie 2020 semnat de șeful Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare, Svetlana Dogotaru, precum și decizia pe marginea cererii prealabile nr. R-21/4935 din 17 august 2020 semnată de viceprimarul mun. Chișinău, Victor Chironda, ce vizează eliberarea actului permisiv pentru reconstruirea acoperișului casei de locuit individuale cu nr. cadastral xxxx situate în mun. xxxx, str. xxxx.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 19 martie 2021, Primăria municipiului Chișinău a depus apel, care ulterior la data de 20 mai 2021 a fost completat cu motivare, solicitând admiterea apelului, casarea actului judecătoresc contestat și emiterea unei decizii noi, de respingere a acțiunii.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a pronunțat dispozitivul hotărârii contestate la data de 16 martie 2021 (f.d.76), iar hotărârea motivată a fost notificată apelantei Primăria municipiului Chișinău în data de 14 mai 2021 (f.d.41). Astfel, depunerea apelului nemotivat în data de 19 martie 2021 (f.d.43) cât și motivarea acestuia prezentată la data de 20 mai 2021 (f.d.99) sunt în termen.

Prin decizia din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul depus de Primăria municipiului Chișinău, a fost casată hotărârea din 16 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a fost pronunțată o hotărâre nouă, de respingere a acțiunii.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că solicitarea reclamantului privind eliberarea certificatului de urbanism pentru reconstrucția acoperișului, a fost

înaintată, fără a ține cont de faptul că această lucrare, face parte din lista lucrărilor de construcție, care se pot executa fără certificat de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construire, astfel cum lucrările de reconstrucție a acoperișului, nu modifică structura de rezistență, aspectul exterior, caracteristicile inițiale ale construcțiilor și instalațiilor aferente bunului imobil casa de locuit individuală.

Respectiv, instanța de fond neelucidând aceste circumstanțe, nu a stabilit fapte și nu a administrat probe, care ar demonstra ilegalitatea acțiunilor administrației publice locale la solicitarea reclamantului de eliberare a certificatului de urbanism, or, după cum s-a constatat, pentru lucrările indicate, eliberarea certificatului de urbanism nu a fost necesară, astfel, inacțiune de eliberare a certificatului enunțat, se încadrează în condițiile legii.

Prin urmare, autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar, cu luarea în considerare a tuturor faptelor relevante, cu respectarea limitelor legale și conform scopului acordat prin lege, iar temeuri de nulitate nu au fost stabilite.

Din considerentele enunțate, instanța de apel a ajuns la concluzia admiterii apelului depus de Primăria municipiului Chișinău și casării hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cerințele reclamantului au fost respinse.

La data de 29 noiembrie 2021, Arcadie Babără a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, iar la data de 23 februarie 2022 a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea actului judecătoresc ce constituie obiectul prezentului recurs cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului, recurentul a invocat dezacordul cu actul judecătoresc contestat, considerându-l neîntemeiat prin faptul că au fost aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

În acest context, Arcadie Babără a invocat că deși cadrul legal existent nu crează careva impedimente la reconstrucția acoperișului casei de locuit individuale, deoarece această lucrare, face parte din lista lucrărilor de construcție, care se pot executa fără certificat de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construire, astfel cum lucrările de reconstrucție a acoperișului, nu modifică structura de rezistență, aspectul exterior, caracteristicile inițiale ale construcțiilor și instalațiilor aferente bunului imobil casa de locuit individuală, totuși administrația publică locală prin emiterea actelor administrative individuale defavorabile contestate solicită și obligă recurentul în prezentarea raportului de expertiză tehnică la reconstrucția imobilului, ceea ce denotă că organul competent, contrar cadrului legal existent îi încalcă dreptul la efectuarea reconstrucției acoperișului casei de locuit individuale.

La data de 24 februarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia motivării recursului depus de Arcadie Babără împotriva deciziei din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la data de 9 martie 2022, Primăria municipiului Chișinău a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată în data de 24 noiembrie 2021, fiind notificată recurentului Arcadie Babără în data de 8 februarie 2022 (f.d.136).

Astfel, depunerea recursului nemotivat la data de 29 noiembrie 2021, cât și motivarea acestuia prezentată la data de 23 februarie 2022 sunt în termen.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Arcadie Babără, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din același cod, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne decizia instanței de apel contestată într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Arcadie Babără.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de Arcadie Babără, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron